

GROBOWIEC KAZIMIERZA WIELKIEGO.

Znaném jest z dziejów i pamiętném panowanie w Polsce Kazimierza III, ostatniego z rodu Piastów Wielkim zwanego. Król ten prawodawca i mądry urządziel państwa, odbywał w roku 1370 jesienną porą łowy w okolicach Przedborza; pewnego dnia gdy ścigał jelenia, padł pod nim koń i mocno przytłukł mu goleń. Po tym szwanku przywiczono króla Kazimierza do Przedborza, a potem do Sandomierza, gdzie zapadł na gorączkę; a gdy coraz czuł się słabszym, kazał się wieźć do Krakowa, i tam z niewymownym wszystkich żalem wkrótce życia dokonał. Żył

lat 60, panował 37. Potomków pleci mężkiej niezostawiwszy, wcześniej zapewnił po sobie tron siostrzeńcowi swemu Ludwikowi królowi Węgierskiemu.

Zwłoki Kazimierza Wielkiego spoczywają w kościele katedralnym Krakowskim, który za życia swego zewnątrz i wewnątrz ozdobnie odrestaurować i blachą pokryć kazał. Załączona tu rycina, wystawia wzniesiony Mu w tymże kościele *Grobowiec* znakomitej okazałości.

W Pomniku tym z czerwonego marmuru w XIV wieku zbudowanym i żelazną mister-

nęj roboty krata otoczonym, leżący na grobowcu, pod przykrywą czterema kolumnami wspartą, *Posąg*, dochował wierne rysy obliza nieśmiertelnej pamięci króla, którego zgon dla wszystkich był żalony, a życie i wielbieńia społecznych i potomnych godne.

M E K S Y K (*Melik.*)

Najdawniejsze dzieje mieszkańców rozległej krainy w północnej części amerykańskiego stałego lądu, znaną dzisiaj pod nazwiskiem *Meksyku*, nieprzenikniona mgła zakrywa. Zabytki starożytności odkryte w nowszych czasach w Guatemala, zdają się wskazywać że Fenicyanie najpierwsi pozakładali tam swoje osady. Podania, pomniki i inne ślady dowodzą napływ tam osadników ze wschodu, a domysł, że Meksyk został zaludniony przez jedno z plemion Tartaryi albo Chin, które się w lat 100 po Chrystusie zwróciło ku brzegom północno-wschodnim, nie jest bez zasady. W siódmym wieku, przyszl tam z jakiegoś, na północy Meksyku leżącego, kraju *Toleki*; za tymi przyciągnęły i inne pokolenia, aż dopóki w XII wieku Azteki nie osiedli na ziemi Meksykańskiej, która się zwała w ich języku *Anahuac*. Ci w XIVtém stoleciu założyli tam stare miasto Meksyk, *Mehiko*. Podczas wtargnienia Hiszpanów w XVI wieku do kraju zastali oni mieszkańców na takim stopniu oświaty, iż bezpieczeństwo osobistej własności było zapewnioném, rząd zaprowadzonym podług pewnych i niezmiennych zasad, oddzielne władze i różne stany utworzone i sztuki troskliwie pielęgnowane. Opłacano podatki od posiadłości gruntowych, przemysłu i towarów; ale ponieważ Meksykianie nie znali pieniędzy, z płodów więc ziemi, Kakao było jedynym środkiem zamiennym, które składano w magazynach publicznych; niém to władca w czasie pokoju opłacał długi, a w czasie wojny swoje zastępy.—Ludzie pochodzący z niższej klasy społeczeństwa, nie posiadający żadnego mienia, nie zajmujący się żadnym rzemiosłem, winni byli, zamiast opłacania podatków sami służyć, uprawiać królewskie grunta albo też pracować przy budowach rządowych. Byli porozstawiani w różnych, oznaczonych miejscach gońcy dla udzielania wiadomości z jednej do drugiej części kraju. Ulice miasta w nocy obchodzili stróże i ognie oświecały. Meksykianie znali sposób topienia metalów, obrabiali kamienie, nawet najtwardszy bazalt wielką delikatnością w wykonaniu na pomniki; uprawiali maiz, drzewo bawełniane i wzrosili piękne piramidy, z których największą była piramida Cholula. Wiadomości astronomiczne Azteków, były tylko jak się zdaje, oparte

na podaniach. Ich rok słoneczny, składał się podobnie jak u Egipcyan z 365 dni podzielonych na 18 miesięcy, z których każdy zawierał dni 20. Owe 5 dni nadliczbowe uważano za feralne; w tym czasie nie przedsiębrali żadnych robót, nie obchodzili uroczystości przez zwyczaj zaprowadzonych; oddawali się tylko samym uciechom. Po upływie lat 52, przybywało 13 dni; dla czego ten czasu rachunek zgadzał się z Julińskim rokiem o 365 dniach i 6 godzinach.

Religia starożytnych Meksykanów była bałwochwalczą, czcili mnożę bóstwa, pod różnemi, najczęściej straszliwemi postaciami. Ofiary ludzi były upowszechnione, a głowy i serca jeńców wojennych poświęcano bogom. Obrazy bóstw ludów zwyciężonych zachowywano w osobnym budynku jakby więzieniu. W innym znajdowały się głowy ofiarowanych wojowników; i jak tylko czaszka przed jednym z ich bożków próchnieć zaczęła ze starości, brano natychmiast inne z owego zapasu na jej miejsce. Z głów prostych wojowników ściągano skórę, głowy zaś znakomitszych usiłowali zachować z brodą, skórą i włosami. Pomniki zwycięstw były u nich jeszcze okropniejszemi.—Meksykianie, równie jak i każdy inny pierwobytny lud Ameryki, nie mieli abecadła. Pismo ich było częścią postaciowe, które zmysłowo rzeczywiste przedmioty przez wizerunki wystawiało, częścią znowu obrazoprzenośne, wyrażało przedmioty i pojęcia umysłowe pomocą dowolnych znaków i pojedynczych hieroglifów. Takie znaki, do których odrys jakiegoś wydarzenia był przyłączony, przedstawiały dowcipnie, czyli rzecz odbywała się w dzień, czy w nocy, w jakim wieku znajdowały się osoby przedstawione, czyli mówiły pomiędzy sobą i która najwięcej. Meksykianie dalej jeszcze postąpili; używali oni znaków, których kształt znaczeniu wyrazu, jakim wystawiony przedmiot był oznaczony odpowiadał, lub wyrażał podobieństwo głosu, przez co widz przenosił treść wyrazu wprost do duszy swojej. I tak np. słowne znaczenie imienia dawnego Meksykańskiego króla było: „Oblicze wody“ innego znowu, „strzała przesywająca powietrze“; dla przedstawienia tych królów malarz połączył hieroglify powietrza i wody, albo też dowolne znaki wyrażające też przedmioty z postacią głowy i strzały. Imiona dwóch miast, oznaczały *dom orli* i *zwierciadło*, i aby to wyrazić, zrobiono dom, z którego wyglądała głowa orła, i zwierciadło obsidianem wymalowane.

Takie postaciowe pismo, nie było tyle wykształconém, jak hieroglify egipskie, a obrazy były jeszcze zbyt niekształtne i bardzo niewyraźnie oznaczające wydarzenia przedstawiane. Najprościejsze hieroglify oznaczają np. miasto przez dom z kilką zmysłowemi

obrazami, które są już to przedmioty wzięte z natury, już to sztuczne znaki dla odróżnienia go od miast innych. Król, który państwo swoje siłą oręża rozszerzył, wystawianym bywa pod postacią tarczy ze strzałami, stojącej we środku między jego wizerunkiem i zmysłowemi obrazami miast podbitych.

Dla oznaczenia liczb, Meksykanie przestąpili cokolwiek zwyczajne znaki. Małe liczby, oznaczano tyłą punktami albo kółkami, ile ta liczba zawierała w sobie jedności. Na wielkie liczby osobne były znaki np. 400 oznaczano kłosem żyta, ananasem albo końcem pióra, w którym zachowywano proszek złoty; na oznaczenie 8000 był worek, ponieważ zwykle tyle strączków Kakao worek w sobie mieścił. Rachuba lat równie była podciągnięta pod obrazowe wystawienie wypadków, i należące do tego znaki są zamknięte w pewien rodzaj nawiasów. Meksykanów rysunki piśmienne były przenoszone, na skóry, kory drzew, bawełnę, albo też z włókien Aloesu wyrobione materye. Takowe rękopisma, które się znajdują w wielu księgozbiorach europejskich, składają się nie tylko z kartek, lecz są ułożone w gzygawk jak wachlarze. Kolory obrazów są niezmiernie żywe, ale figury po większej części karłowate i z błędami grubemi. Głowy nadzwyczaj wielkie, ciała zbyt krótkie a nogi wyrównują ogromnie długim palcom z paznogiemi. Twarz zwykle wystawują w profilu, ale oko tym sposobem umieszczone i tak duże, jakby twarz okazywała się cała, nos zaś zupełnie niestosunkowej wielkości. Wiele owych pomników starożytności, ślepi zagorzalecy hiszpańskich zdobywców zniszczyli jako godła poganizmu i niezmiernie z tego się radowali, że się wiele malowideł w podobnym guście znajduje w Meksyku, liczba albowiem malarzy była znakomita, i prawie wszystko musieli malować. Hiszpańscy kapłani tyle obrazopisów zebrali z samej prowincyi Tezucuo, że złożone razem na rynku jak jeden pisarz opowiada, nakształt góry wyglądały. Wszystko to i nawet pomniki wielu ważnych wydarzeń podpalono razem i w popiół obrócono. Niektóre szczątki uszły jednak tej zaguby, pomiędzy niemi, znajdował się zbiór przeznaczony dla Karóla V, który zdobyto z jednego francuzkiego okrętu, a potem wpadł w ręce pewnego uczonego Anglika, który go rozprzeździł za pomocą wielu odbić. Składa się z trzech części. Pierwsza wystawia dzieje królów Meksykańskich aż do napadu Hiszpanów; druga zawiera rejestr podatków, składanych im z różnych miast i prowincyj; trzecia wystawia domowe urządzenia mieszkańców. Na samem czele obrazu, znajduje się 10 założycieli państwa Azteków; nad głowami unoszą się hieroglificzne postaci ich imion. Napotkali oni orła i Kaktusa, które oznaczają miejsca, gdzie pochód Azteków miał się ukończyć i miasto Meksyk założone; a pod posta-

cią domu wyobrażone, jak tarcza ze strzałami oznacza pokonanie siłą oręża.

W drugim obrazie, widzimy podatki, jakie każde miasto wnosilo do skarbu królewskiego, albo do świątyń, składające się w ogóle z płodów natury albo wyrobów sztuki, złota, srebra, drogich kamieni, broni, rogożów, płaszczy, czworonożnych zwierząt i ptaków, piór, Kakao, Maiżu, pstrego papieru, soli i t. d. Te przedmioty są wystawione albo pod właściwemi postaciami, albo przez rzeczy, w których one znajdować się zwykły jak np. koszyki, worki, pudełka, ich zaś ilość oznaczają znaki liczebne, wyżej opisane.—Oddział trzeci przedstawia nam całe życie mieszkańca, we wszystkich czynnościach prawem przepisanych. Na pierwszym obrazie widzimy zwykłe obrzędy przy urodzeniu dziecka. Rodzice przynoszą je w kołębce przed najstarszego kapłana i nauczyciela, który wyklada naukę używania oręża. Dalsze obrazy wystawują wychowanie dziecka aż do lat 15, i ciągle w podwójnym obrazie, raz, na jednej stronie ojciec naucza syna, z drugiej znowu matka córkę swoją. Ilość pokarmu jest wyraźnie podana i jednakowa dla płci obu. Jeden płacek jest wystarczający dla dziecka do lat sześciu liczącego, później półtora placka. Małe kółka na obrazie wiek oznaczają. W piątym roku, chłopiec zaczyna nosić ciężary, a dziewczyna stoi obok przedającej matki. W szóstym roku, dziewczyna sama już przedzie, a chłopiec obezna je ze sposobem robienia sieci do rybołówstwa. W ósmym roku, gnuśnym i nieposłusznym pokazują narzędzia kary dla wstrętu, a z ust rodziców wychodzą słowa napomnienia, wyrażane w sposób bardzo delikatny. Łzy spływające po licach i błagająca postawa oznaczają zupełną powolność dziecięcia. W dziewiątym roku kary zaczynają mieć miejsce. Chłopiec ze skrepowanemi rękami i nogami leży na ostrych kolcach aloesowych liści, a ojciec go kole niemi. Dziewczę doświadcza takichże razów kolących w zgięciu ręki. W dziesiątym, następują ostrzejsze chłosty, zarówno chłopcy i dziewczęta bywają smagane. W rok później znosić muszą daleko większe i dotkliwsze kary, dzieciom zaś niedającym się poprawić ani słowy, ani napomnieniem wielokrotnem, puszczają ostry dym pigmentu do nosa. Dostają jednak zawsze tylko półtora placka, aby się nie stały żarłocznymi. W dwunastym roku nowa przybywa kara; ojciec kładzie gołego, ze skrepowanemi rękami i nogami, na słupie, gdzie musi przez cały dzień leżeć. W 13 i 14 roku synowie i córki podziela ją prace swoich rodziców; żeglują, ryby łowią, tkają i gotują. W 15 roku, jeden syn idzie na naukę do najwyższego kapłana, drugi do mistrza fechtów i gimnastyki, albowiem jest to wiek, w którym zwykli sobie stan obierać. Dziewczęta idą za mąż. Od

tego czasu, już się nie wyrażają lata życia. Widzimy młodzieńca powolnego, czy to kapłanowi, czyli rycerzowi; odbiera nauki i znosi cierpienia. Otrzymuje znaki honorowe, za zasługę w swoim powołaniu; pomalowana Tarcza w nagrodę szlachetnych czynów, czerwona Wstęga na czoło, nagradza waleczność rycerza młodego, i różne inne ozdoby od króla przeznaczone dla walecznych, w miarę jak więcej lub mniej nieprzyjaciół pokonać i w niewolę pojmać zdołali. Ostatni obraz wystawia jednego naczelnika prowincyi uduszonego, za bunt przeciw królowi. Tu widzimy występki zbrodniarza, ukaranie jego rodziny i zemstę wywartą przez podwładnych jego na przynoścach królewskiego rozkazu. Gońcy rządowi, uwiadamiacze, słuźy sądowi, sąd i nakoniec sam król są obecni temu widowisku.

Hieroglificzne obrazy są teraz w Meksyku rzadkiemi, gdzie oprócz piramid, mało bardzo zabytków przeszłości zostało. Hiszpanie świątynie poburzyli, zdruzgotali posągi bogów, zagrzebali bryły kamienne, albowiem były zbyt wielkie, aby je można roztraścić. Wszystko, co tylko by przypominało przeszłość, musiało zostać ukrytym przed oczyma mieszkańców. Niektóre z owych kamiennych kłoców, w nowszych dopiero czasach odgrzebanemi zostały; pomiędzy innemi jeden, pokryty wielą obrazami ściągającemi się do kalendarza, wynaleziono w końcu osmnastego wieku śród gruzów starożytnej świątyni Meksykańskiej. Ważył 24 beczek, a ponieważ żadna góra w odległości ośmiu do dziesięciu mil drogi nie posiadała tak ogromnego porfuru, musiano więc niezmiernie trudy podjąć przy sprowadzeniu do owej świątyni takiego kolosu.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

III. PIECHOTA Z XVgo WIEKU W ANGLII.

SZTUKA WOJENNA U ANGLIKÓW W ŚREDNICH WIEKACH.

(Dokończenie.)

Przed zaprowadzeniem dział, używali Anglicy przy oblężeniach twierdz, wielkich machin, wyrzucających często do niezmierniej odległości kamienie i dziryty. Edward III już

w 1327 r. przeciw Szkotom a w 1346 w bitwie pod Cressy miał używać jakiegoś rodzaju dział, albo raczej moździerzy, które wprawdzie nie były bardzo udoskonalone, jednak dla swojej lekkości w polu daleko pożyteczniej mogły być użyte, niż owe dawne niezmierniej wielkości maszyny w oblężeniach do łamania murów i wyrzucania kamieni służące. Były krótkie, wielkiego kalibru, za-

zwyczaj ze sztab żelaznych zbite i obręczami z tegoż kruszcu powiązane. Na 2giej rycinie w Numerze 126tym Mag. Powsz. załączonej, we środku umieszczony moździerz jest z owych czasów. Drugie działo z czasów Henryka IV, z żelaza, leży w drewnianem wydrążonem jakby korycie, w kierunku krzywym na drewnianym czopie i mogło być ustawianem dowolnie za pomocą ruchomego kółka. Jednak sądząc ze składu tego aparatu, nabój nie mógł być zapewne wielkim. Przy wylocie działa stoi taraczownik, którego obowiązkiem było podawać tarczę kanonierowi, łucznikowi, lub innemu, kiedy się zbliżał do wałów na obronę przeciw nieprzyjacielskiego oręża. Szczególnym rodzajem dział w XIV wieku używanych, były tak zwane ręczne działa, tak lekkie, że dwóch ludzi z łatwością mogło je przenosić z jednego miejsca na drugie. Przy strzelaniu, opierano je na ziemi. Pierwsze działo użycie w Anglii było około 1521; ale nierównie mniejsze działa widziano już na początku XV wieku.

gania. Za pośrednictwem kół, mogła być z jednego na drugie miejsce zatoczona. Z otworów trójkątnych znajdujących się po bokach jej wypuszczano strzały, albo rzucono kamienie i inne tym podobne pociski. W górze, na otwartych miejscach, stali łucznicy, którzy zapomocą wzdłuż uplecionego kosza i tarcz mogących się podnosić i opadać powoli, od strzał nieprzyjacielskich zabezpieczyć się mogli. Szeroki dach na dwóch słupach oparty nad wieżą umieszczony, służył nietylko do obrony, lecz kiedy się wieża bardzo do wałów, albo murów zbliżyła, wstępowali na nią łucznicy i skakali z niej na mury obleżonego miasta.

Najgodniejszą pamięci zwyczajem Anglików w wiekach średnich jest to wrzawa na polu bitwy. Jej celem było nie tylko zapalić odwagę wojowników, ale szczególnie w zgiełku walki przyjaciela od wroga rozpoznać. Hasłem do bitwy zwykle był Święty Jerzy i Anglia! Główne muzyczne instrumenta by-

IV. DZIAŁA I MACHINY WOJENNE Z XVgo WIERU.

Działo znajdujące się na przodzie 4tej ryciny wisi na żelaznym łuku pośród ramion wielkiej żelaznej osochy. W tylniej części działa, jest szerokie, w kształcie kosa prostopadłe utwierdzone żelazo, z wielą w równiej odległości od siebie otworami. Rygiel w nie wsunięty utrzymuje działo, w raz nadanym kierunku. Podporą całej maszyny jest mone rusztowanie z dębowych słupów. Drugie działo należy do mniejszego kalibru. Wysoka, we środku stojąca wieża, służy do obserwacji w owoczesnym systemacie oble-

ły trąby, flety, piszczałki, bębny a u Szkotów kobzy.

Karność wojskowa zdaje się była bardzo ostrą. Były trzy główne kary za zbrodnie u wojennych: ścięcie, powieszenie i utopienie. Król Ryszard lwie serce, po powrocie z ziemi świętej, następujące prawa nadał swojemu wojsku: Kto kogo zabije na pokładzie okrętu, ma być wraz z zabitym związany i w morze rzucony. Kto kogo na lądzie zabije, ma być z zabitym związany i razem z nim pogrzebiony. Kto dobędzie noża aby kogo

przebić i rani go rzeczywiście, ma utracić rękę prawą. Kto kogo ręką tak wybije że go aż rozkrwawi, ma być trzykrotnie zwolna w morze zanurzany. Kto swojego towarzysza lży, albo łaje grubemi wyrazami, zapłaci obrażonemu jedną uncją srebra jako zadośćuczynienie.

Kary cielesne bywały rzadsze i nie tak upowszechnione, ponieważ każdy posiadał majątek i mógł ponieść karę pieniężną. Wiele przestępstw karano więzieniem, oficerów naganano albo degradowaniem. Okropnym występkiem za Henryka IV była obraza religii i każdemu bluźniercy bez wyjątku, przekalano język rozpalonem żelazem. Opilstwo zdaje się nie tyle za występki uważano w stosunku do innych wykroczeń. Elżbieta postanowiła, że: „każdy pijak ma tyle wysiedzieć zamknięty o chlebie i wodzie, jak stopień występku zasłużył. Złodziejstwo było najgłówniejszym występkiem, a kto twierdzą, magazyny, zapasy wojenne nieprzyjacielowi wydał w ręce, został ukaranym jako zbrodniarz stanu.

AMONIAK LEKARSTWEM NA UKĄSZENIA OD OS, PSZCZOŁ I WĘŻÓW.

Żeby lekarstwo szybko skutkowało i wywarło całą swoją siłę, powinien amoniak być bardzo mocny i gryzący. Dzieciom pokąsanym od pszczoł i os, krzyczącym z bólu, przyłożenie amoniaku uśmierza boleść i spędza puchlinę. Blizko Filadelfii w Ameryce zdarzyło się, że chłopiec przewrócił ul w pasie; pszczoły osiadły go prawie całego; głowa, ręce, piersi i nogi puchły widocznie od pokąsania; omdlałego już przyniesiono do apteki, gdzie mu rany i opuchłości obmyto roztworem amoniaku. W kilka chwil po tej operacji, chłopiec nie czuł najmniejszego bólu, i opowiadał spokojnie swoją przegodę. Dziennik medyczny-chirurgiczny w Filadelfii opisuje także wiele przykładów szczęśliwego użycia amoniaku w ukąszeniach od jadowitych węży, mianowicie w okręgu Alabama, gdzie ukąszenia węży są lekceważone, odkąd krajowcy znają tę własność amoniaku, nietylko niebezpieczeństwo oddalającą, lecz uwalniającą razem od bolesnej operacji i długiego zagojenia. Kilkakrotnie obmycie amoniakiem zaciera ślad rany i odejmuje wszelką obawę szkodliwych skutków napotem.

WARTOŚĆ PŁODÓW UMYŚLOWYCH W ANGLII I NIEMCZECH.

Wartość pieniężna wychodzących corok w Anglii gazet, magazynów, pism peryodycznych

i tak zwanych przeglądów (*Review*), daleko wyższą jest aniżeli całej reszty literatury. Wartość książek, oprócz pism peryodycznych, w roku 1833 wyszłych, obliczono na 415,300 funtów szterlingów; wartość zaś całej literatury z tegoż roku, włączając w to wszystkie pisma peryodyczne, podana była na 2,420,900 funtów szterlingów.

W Niemczech wartość pieniężna książek corok wychodzących, wynosi od 5 do 6 milionów talarów, prawie drugie tyle co książek w Anglii. Wartość gazet i wszelkich innych pism peryodycznych Wielkiej Brytanii pochodzi po części z nadzwyczaj wysokiego stempla jaki opłacać muszą.

BIBLIOGRAFIA.

W CIĄGU OD MIESIĄCA LUTEGO DO KOŃCA CZERWCA ROKU BIEŻĄCEGO, WYSZŁO ZDRUKU W WARSZAWIE I W INNYCH MIASTACH KRÓLESTWA.

I. PISMA PERYODYCZNE I DZIEŁA POSZYTAMI WYCHODZĄCE.

a, DUCHOWNE.

Zywoty Świętych Pańskich, Męczenników i Ojców Kościoła, Zeszyt 2, 3 i 4ty.

b, POLITYCZNE.

Dziennik Powszechny . . . za putrocze.
Gazeta Warszawska z Rozmaitościami ditto.
Kuryer Warszawski . . . ditto.
Korrespondent Warszawski z Rozmait. ditto.
Gazeta Codzienna . . ditto . . ditto.

c, NAUKOWE I LITERACKIE.

Encyklopedia Powszechna, T. I. Zeszyt 7, 8, 9 i 10.
Gabinet powieści i romansów, od Zeszytu 42 do 49.
Gospodarstwo wiejskie, przez Michała Oczapowskiego, Zeszyt 7, 8 i 9.
Magazyn Powszechny z r. 1835 Nr. 102, 103 i 104 (czyli Nr. 50, 51, 52, za rok 2gi); z r. 1836 od Nru 109 do 129 (czyli od Nru 5go do 25, za rok 3ci.)
Magazyn Mód od Nru 5 do 25go.
Magazyn dla Dzieci z r. 1835 Nr. 47 do 52; z r. 1836 Nr. 55 do 64 (czyli od Nru 3 do 12, za rok 2gi.)

Meyera Universum Tom II. Zesz. 5 i 6.
 Muzeum Domowe od Nru 6 do 25.
 Pamiętnik. Głucho-niemych o metodzie ich uczenia, przez W. Wysockiego wydany Tom I. Zesz. I.
 Pamiętnik muzyczny Nr. 3, 4, 5 i 6ty.
 Panorama literatury krajowej i zagranicznej Zesz. I i 2gi.
 Pieśni Ludu Biało-Chrobatów, Mazurów i Rusi z nad Bugu, zebrane p. Wójcickiego, wyd. p. J. Kaczanowskiego, Zesz. I, 2 i 3ci.
 Podróż Malownicza, Tom 2gi od Zesz. 21 do 30go.
 Sylwan, Tom 12ty Zesz. I i 2gi.
 Tygodnik Rolniczo-Technologiczny, od Nru 6go do 26go.

II. DZIEŁA I KSIĄŻKI KOMPLETNE NIEPOSZYTOWE.

Córka Młéczarza, powieść prawdziwa.
 Corneliū Nepotīs Vitae Excellentiū Imperatorum.
 Directorium divini officii sacrique peragendi ad usum Monasterii Pultoviensis Ordinis S. Benedicti.
 Dziesięć lat życia kobiety, Melodrama.
 Elementarz Polski dla początkowej nauki młodzieży obójga pici.
 Haupt-Lehnen (Die) des Christenthums.
 Historia Powszechna od początku wiadomości historycznych aż do naszych czasów, p. Ludw. Janowskiego, Zesz. 1szy.
 In Solemni induguratione Ex. Illustr. ac Rever. Domini Dom. F. Nep. Pawłowski Episcopi Plocensis etc.
 Kalendarz (nowy) Kaliski na rok 1836.
 Katechizm (mały) dla szkół elementarnych.
 Kazanie przy uroczystości Ingressu do kościoła JW. Biskupa Pawłowskiego.
 Krótkie zdanie sprawy lekarsko-chirurgicznego Szpitala Dzieciątka Jezus.
 Książka czytania i rachunków do użytku szkół elementarnych, ułożył L. Su....
 M. Tulli Ciceronis de Senectute ad T. Atticum.
 Magdalena, romans Pawła de Kook, wyd. p. F. S. Dmóchowskiego 4 Tomy.
 Mémoires sur le système des flammes colorées relativement aux fuscées par Schenchine Lieuten. Capitaine.
 Nauka leczenia chorób zwierząt domowych, p. Kurowskiego.
 Neur und alter Astronomischer und Haushaltags-Kalender auf d. Jahr nach d. Geburt Jesu Christi 1836, Kalisch.
 Nowa Grammatyka francuzka, p. Noëla i Chapsala, wyd. 3cie.
 Nowa Metoda nauczania się łatwym sposo-

bem języków polskiego, francuzkiego i niemieckiego, pierwszych zasad.
 Nowy Lekarz czyli sposoby leczenia bydła, koni, owiec i innych domowych zwierząt.
 Odezwa do miłośników języka i starożytności Słowiańskich.
 Officia propria Patronum Regni Sueciae ad ritum brevii monastici etc.
 Opis gospodarstwa trzy-półowego, tłumaczone z niemieckiego, p. J. N. Kurowskiego.
 O potrzebie i możliwości zaprowadzenia w naszym kraju jedwabnictwa, p. J. N. Kurowskiego 2 części.
 O sztuce budowania kominów.
 Piotr Iwanowicz Wyżygin, romans moralno-historyczny Tom 3ci i 4ty.
 Rozmowy Polsko-Rossyjskie dla użytku instytutów naukowych w Królestwie.
 Sammlung der Kirchen-Lieder auf's ganze Jahr, etc.
 Słownik polsko-rossyjski.
 Spis rzeczy objętych w Temidzie Polskiej. Szwecya, Wspomnienia jesienne z roku 1833, p. A. Przeddzieckiego.
 Teorya szyku wyrazów języka niemieckiego, p. Ch. Cz.
 Trzy powieści: Karól i Marya; Eufemia; i Obląkana przez Józefa Wiślickiego.
 Warszawski karnawał we 4ch wariacjach ozdob. muzyką: ofiar. miłośnikom zabaw, p. autora dziełka Sztuka podobania się mężowi.
 Wiadomość historyczna o kościele, collegium i innych gmachach należących dawniej do XX. Jezuitów Warszawskich.
 Wiadomości gospodarskie każdemu rolnikowi niezbędnie potrzebne, wyjęte z pism Kurowskiego, część 1sza.
 Więrsz na uroczystość objęcia dyecezyi Płockiej, przez JW. Biskupa Pawłowskiego.
 Zdanie sprawy z działań Towarzystwa Warszawskiego Dobroczyńności.
 Zeugnisse (Die) der Christlichen Religion.

Przytém wystawione są na sprzedaż: Repliki, Dupliki, Odpowiedzi, Summarysze i t. p. w sprawie Hrabów Wielopolskich, w ilości sztuk 13.

III. NÓTY MUZYCZNE.

Adieux (les) de Jacques Serrevalle ci-devant-officier, Romance.
 Contredanses francaises p. le piano-forte p. A. Pohlens.
 Delices (les) de Berlin; Valse p. le piano-forte p. J. Strauss.

- Dwa śpiewy z towarzyszeniem fortepianu p. J. Sandmanna.
- Dwie Gallopady i mazurek na fortepian p. M. Czajkowską.
- Deux Gallopades p. le piano-forte composée et dédiée à Mme Kożuchowska p. A. Kamiński.
- Deux Gallopades p. le piano-forte comp. p. J. Strauss.
- Masure p. le piano-forte comp. p. A. Sturm.
- Masure p. le piano-forte comp. p. A. Freyer.
- Masure p. le piano-forte comp. p. S. Bułakowski.
- Masure p. le piano-forte comp. et dédiée à Mme Sophie Radwańska p. Leskiwicz.
- Masure p. le piano-forte p. Kautecki.
- Mazourka à la Chopin p. le piano-forte p. Krogulski.
- Mazourka p. le piano-forte p. M. Czajkowska.
- Mazourka p. le piano-forte p. J. Nepilly.
- Mazourka p. le piano-forte comp. et dédiée à M. Nicol. Radzewicz, p. son ami.
- Mazur na piano-forte J. P. Złotaszewskiej.
- Mazur Czerniakowski na piano-forte p. A. Wagheltera.
- Mazur ułożony do śpiewu z towarzyszeniem fortepianu p. Rajsza.
- Mazur na piano-forte p. Migatulskiego, ofiarowany P. Zboińskiej.
- Mazur na piano-forte p. Adama Ciechanowskiego.
- Mazurek na piano-forte p. T. W.
- Najnowsze Walce Wiedeńskie p. t. Philomelen Walzer, Huldigungs Walzer i inne na piano-forte p. J. Straussa.
- Nówa Gallopada p. Markowskiego.
- Nowy Walc Karnawałowy na piano-forte p. L. H.
- Obaczemy, śpiew z towarzyszeniem fortepianu, słowa Hr. Leona Potockiego, muzyka Teichmana.
- Omnibus, Gallop skompon. na piano-forte p. Niedzielskiego.
- On powróci, Romans z towarzyszeniem fortepianu p. A. Aszperger.
- Pojednanie, Mazur do śpiewu z towarzyszeniem fortepianu p. Krogulskiego.
- Polonaise p. le piano-forte comp. J. G. Dobrzyński.
- Souvenir, Grande Marche pour la musique Militaire, arrangé p. le piano-forte.
- Szkoła na flecik oraz rozmaite sztuki do grania p. Niedzielskiego.
- Ten jeden i niepewność, Poezye ułożone do śpiewu z towarzyszeniem piano-forte p. Józefa Damse.
- Ulubione Gallopady Wiedeńskie na piano-forte p. Straussa.
- Ulubiona śpiewka przy Kołowrotku Panny Daszkiewicz p. Damsego.
- Ulubiony Mazur na rozpoczęcie Wód Mineralnych p. Głogowskiego.
- Ulubiony pięknych Masek Mazur na piano-forte p. Migatulskiego.
- Valse de J. Strauss p. le piano-forte dédiée à Mlle Eleonore Kasprzycka.
- „ „ „ Mme Albertine Oehm.
- „ „ „ Mme Pauline Wagner.
- Valse et Gallop p. le piano-forte, comp. p. M. Ernemann.
- Valse et Masure p. le piano-forte comp. p. Głogowski.
- Valse p. le piano-forte p. J. Raszek.
- Valse p. le piano-forte p. A. Kautecki.
- Valse p. le piano-forte p. H. Hirschel.
- Valse de Vienne p. le piano-forte dédiée à Mme Emil. Banachewicz.
- Valse p. le piano-forte dédiée à Mlle Angélique Celińska par un Amateur.
- Valse p. le piano-forte com. et dédiée à Mlle Kamińska p. A. Kamiński.
- Valse sur les Themes de l'Opera Capuleti et Montechi p. le piano-forte p. A. R.
- Valse p. le piano-forte comp. et dédiée à Mlle Michałowska p. Nepilly.
- Valse p. le piano-forte comp. p. A. Fränkel.
- Valse p. le piano-forte comp. p. M. Ernemann.
- Valse p. le piano-forte, comp. p. T. Wilczek.
- Valse p. le piano-forte comp. p. Oscar de Colberg.
- Valse p. le piano-forte p. A. Kapliński.
- Walce z tematów ulubionych oper na piano-forte p. R. S.
- Wybór muzyki graniej w czasie przedstawień JP. Rappo p. K. A. Lange.

IV. RYSUNKI.

PORTRETY Z NAPISAMI.

- MIKOŁAJ Iszy Cesarz Wszech Rosyyi, Król Polski.
- S. A. J. le Grand Duc Héritier et Césarevitch Alexandre Nicolajevitch.
- JO. Xiążę Warszawski, Paskiewicz Hr. Erywański, Namiestnik Królestwa Polsk. Napoleon.
- Alfabeto do haftowania.
- Mały Rysownik z 32 kart złożony.
- Wzory do rysowania Figur.
- Wzory do rysowania Kwiatów.